

[Landbrugsministeren]

udlån til yngre jordbrugere.

Loven, der har været gældende siden 1967, har til formål at fremme generationsskiftet i jordbruget. Staten kan yde ca. 20-årige kurs- tabslån og etableringstilskud til førstegangs- etablerende jordbrugere under 40 år, der har det grønne bevis og tager jordbrug som hovederhverv.

Loven har i mange år virket godt, men udviklingen gør nu en modernisering påkrævet.

Lovforslaget kan betragtes som en etape i moderniseringen.

Efter forslaget overføres långivningen til DLR, som er indstillet på at indgå en aftale om at yde 20-årige kontantlån i fondens almindelige serier. Statsstøtten omlægges til statsgaranti og betaling af de første 10 termsyndelser på lånet.

Den gældende lov bygger stadig på ejendommens værdi som normalprioriteret og nominelle prioriteter.

Dette princip er nu ved anden realkredit og de offentlige vurderinger m.m. blevet afløst af kontantprincippet, som efter forslaget også skal gælde for yngre jordbrugerstøtteordningen.

Endvidere foreslås kursudligningsreglerne for låneudmålingen ophævet, da de ikke er tidssvarende.

Der foreslås derfor i stedet en låneudmåling, der giver noget nær samme likviditetstilførsel til en jordbruger, som den gældende ordning gør i øjeblikket, men muliggør en mere fleksibel regulering af lånets størrelse i forhold til det nuværende markedsrenteniveau.

Det væsentlige element i den gældende ordning, at jordbrugeren sikres en vis likviditetstilførsel, når han etablerer sig, og derefter i de første 5 år er fritaget for ydelser på lånet, opretholdes i forslaget.

Efter den gældende ordning kan den enkelte jordbruger kun opnå støtte én gang, selv om støtten ikke når op på ordningens maksimum. Der gælder dog den undtagelse, at der under visse betingelser kan ydes støtte til erhvervelser af anpartar af en bedrift, men denne støtte beregnes forholdsmæssigt. Anpartsvis køb af en hel bedrift kan derfor, hvad enten købet er fordelt på to eller flere, ikke berettige til højere samlet støtte end støtten til én købers erhvervelse af hele bedriften.

På begge de nævnte punkter indeholder forslaget en lempelse. Det foreslås således, at låntageren i tilfælde, hvor lånet ligger under maksimum, i 7 år efter overtagelsen kan opnå et eller flere tillægslån inden for det resterende maksimum til køb af tillægsgjord eller anden ejendom til sammenlægning eller samdrift eller til køb af ny ejendom efter afhændelse af den belånte. I sidstnævnte tilfælde kan det tidligere lån samtidig overføres til den nye bedrift.

Endvidere foreslås, at der ved flere jordbrugeres fælles køb af en bedrift, hvis handelsværdi ligger over den for eneerhververe gældende maksimale støtteberettigede handelsværdi, kan fås et højere lån efter en skala op til 5 anpartserhververe, der kan få et samlet lån på 3,6 gange lånet til en eneerhverver. Er der f.eks. tale om 2 søskende eller et ægtepar, der køber en sådan ejendom med f.eks. en halvpart til hver og i øvrigt alle opfylder lovens betingelser, kan det fælles lån overstige lånet til en eneerhverver med 80 pct.

I øvrigt bemærkes, at et udvalg, hvori landbruget og landbrugsskolerne er repræsenteret, arbejder på en modernisering og udbygning af uddannelsen under det grønne bevis, hvis betingelser er fastlagt af landbo- og husmandsforeningerne.

Når en forventet udbygning af jordbrugsuddannelsen er realiseret, er det hensigten at tilpasse loven, således at den som hidtil kan virke motiverende for de unge jordbrugere til at tage den bedste faglige uddannelse.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og dets bemærkninger, anbefaler jeg lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Dohrmann (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg herved fremsætte:

Forslag til lov om frit bådeoplæg på offentlige strande og om ændring af lov om naturfredning. (Frit bådeoplæg).

(Lovforslag nr. L 84).

Jeg skal i øvrigt henvise til lovforslagets tekst og de ledsagende bemærkninger.

Dohrmann (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

[Dohrmann]

Forslag til folketingsbeslutning om økonomisk bidrag til hjemsendelse af fremmedarbejdere og deres familier.

(Beslutningsforslag nr. B 44).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 75:

Forslag til lov om ændring af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. (Retskrav på erstatning).

(Fremsat 14/11 84).

Korneliusen (S):

Der foreligger nu et forslag om ændring af denne lov. Forud for fremsættelsen er gået et udvalgsarbejde, hvis overvejelser er beskrevet indgående i betænkning nr. 1019.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke justitsministeren for det omfangsrige og gode materiale, som kan danne grundlag for retsudvalgets videre arbejde med lovforslaget.

Lovforslaget rummer ændringer på tre væsentlige områder i forhold til de gældende bestemmelser, nemlig overgang fra et billighedsprincip til et retskrav, fastlæggelse af maksimumsgrænser for erstatninger og endelig ændringer i de processuelle regler.

Vi er generelt positive over for de ændringer, der lægges op til i lovforslaget, og håber, at den brede enighed, der er blevet manifesteret, kan holde til lovforslagets endelige vedtagelse.

Den væsentligste nyskabelse i forslaget indebærer, at der gives voldsofferet et egentligt retskrav på erstatning. Lovtekstens udformning på dette punkt er efter vores opfattelse helt konsekvent og åbner ingen mulighed for fortolkninger af dette nye princip. Vi kan erklære os helt tilfredse med udformningen.

Justitsministerens forslag indebærer også en indførelse af maksimumsgrænser for erstatningerne.

I bemærkningerne til lovforslaget understreges det, at disse maksimumsgrænser skal sikre, dels at erstatningsordningen har karakter af et socialt sikkerhedsnet, dels at merud-

giften for staten i forbindelse med forslagets gennemførelse begrænses.

Vi er enige i det principielle, men specielt med hensyn til beløbsfastsættelsen kan der være grund til at tage en mere tilbundsående drøftelse i retsudvalget. Et sådant arbejde skal efter vores opfattelse føre frem til erstatningsbeløb, der svarer til de erstatningsbeløb, der udbetales med baggrund i anden lovgivning.

Ændringerne i de processuelle regler, som indebærer, at det er domstolene, der fastsætter erstatningernes størrelse, er klart en forbedring af retstilstanden. I den forbindelse mærker vi os, at erstatningsnævnet kun kan foretage omvurderinger i opadgående retning. Det er således justitsministerens opfattelse, at erstatningsnævnet skal bevares, om end med en mere positiv funktion. Der er grundlag for en drøftelse i retsudvalget dels af nødvendigheden af fortsat at have et erstatningsnævn, dels af dets sammensætning, ifald det skal bevares.

Det vil være vores grundsynspunkt, at erstatningssagerne skal have en så hurtig vej gennem retssystemet som overhovedet muligt, og skal erstatningsnævnet fortsat eksistere, burde det måske overvejes at tilføje nævnet et medlem mere, f.eks. til sikring af lægmandsprincippet.

Jeg skal i den forbindelse bede justitsministeren bekræfte, at voldsorfes mulighed for at anke erstatningsbeløbets størrelse stadig er til stede. Man kan ved gennemlæsning af lovteksten få den opfattelse, at erstatningsnævnet kun med justitsministerens tilladelse kan anke erstatningssager efter denne lov.

En nyskabelse i loven er pålægget til politiet om at vejlede skadelidte om retten til at få erstatning efter denne lov. Vi finder denne ordning god og skal samtidig opfordre til, at politiets muligheder for at yde denne service får faste rammer og konkret, letforståeligt materiale som baggrund.

Generelt kan vi altså tilslutte os det principielle sigte med forslaget og ser frem til en hurtig behandling i retsudvalget vedrørende den endelige udformning af loven.

Annelise Gotfredsen (KF):

Det påstås undertiden, at samfundet tager mere hensyn til de kriminelle end til de uskyldige ofre. Dette er naturligvis ikke rig-